ISSN 0125-7447

รายงานการเฝ้าระวังโรคประจำสัปดาห์

WEEKLY EPIDEMIOLOGICAL SURVEILLANCE REPORT

VOLUME 16 NUMBER 38
SEPTEMBER 27,1985

โรคจากการประกอบอาชีพ - ประเทศไทย,2521-2526 452
หัด - เลย 455
ไข้เลือดออก - ลำพูน 461
สถานการณ์โรค 462

การสอบสวนโรค

โรคจากการประกอบอาชีพ - ประเทศไทย, 2521 - 2526
Occupational disease - Thailand, 1978 - 1983

เริ่มมีการรายงานผู้ป่วยโรคจากการประกอบอาชีพในประเทศไทยในปี 2521 ตั้งแต่ปี 2521 - 2526 มีรายงานผู้ป่วยโรคนี้รวมทั้งหมด 246 ราย อัตราป่วยเฉลี่ย 2.2/100,000 ประชากรที่ทำงานในภาคอุตสาหกรรม/ปี ในปีแรก 2521 มีรายงานผู้ป่วยเพียง 13 ราย ในปีต่อ ๆ มารายงานผู้ป่วยเพิ่มขึ้นเป็น 30 - 60 รายต่อปี (อัตราป่วยตั้งแต่ 0.9 - 3.1/100,000 ประชากรที่ทำงานในภาคอุตสาหกรรม/ปี) (ตารางที่ 1) Caisson's disease เป็นโรคที่มีรายงานผู้ป่วยมากที่สุดในแต่ละปี (Caisson's disease เป็นโรคที่เกิดในคนงานดำแร่ เกิดขึ้นเนื่องจากมีการเปลี่ยนแปลงของความดันอากาศทำให้มีผลต่อส่วนประกอบของอากาศที่หายใจเข้าไปในปอด ไนโตรเจนจะสูงขึ้น และละลายเข้าไปในกระแสโลหิต) เฉลี่ย 19 ราย/ปี โรคที่พบบ่อยต่อมาคือ lead poisoning และ manganese poisoning มีรายงานผู้ป่วย 11 และ 3 รายต่อปีตามลำดับ

ตารางที่ 1 รายงานผู้ป่วยโรคจากการประกอบอาชีพ,ประเทศไทย, 2521 - 2526

	2521	2522	2523	2524	2525	2526	รวม
Caisson's disease	-	31	32	32	13	5	113
Lead poisoning	6	7	8	19	11	17	68
Manganese poisoning	4	-	3	-	3	10	20
Silicosis	1	6	-	-	-	-	7
Gas,vapour	1	1	1	-	-	6	9
Hay	-	-	4	-	-	-	4

	2521	2522	2523	2524	2525	2526	รวม
Cement	-	-	1	-	1	-	2
Zinc	-	-	1	-	-	1	2
Petrolum	-	-	2	-	-	-	2
Tin	-	-	-	1	-	-	1
Others	1	1	5	3	4	4	18
รวม	13	46	57	55	32	43	246
อัตรา/100,000 ประชากรในภาคอุตสาหกรรม	0.9	2.6	3.1	3.1	1.6	2.0	

หมายเหตุ ประชากรในภาคอุตสาหกรรม

2521	1,507,700
2522	1,763,600
2523	1,825,508
2524	1,802,800
2525	1,935,206
2526	2,099,843

การสำรวจแรงงาน, สำนักงานสถิติแห่งชาติ

ในช่วงเวลาเดียวกันมีรายงานจำนวนผู้ได้รับบาดเจ็บจากการประกอบอาชีพจากสำนักงานกองทุนทดแทน กรมแรงงาน กระทรวงมหาดไทย พบว่าจำนวนผู้ได้รับบาดเจ็บเพิ่มสูงขึ้นมาตลอดจากประมาณ 20000 ราย ในปี 2521 เป็น 34000 รายในปี 2526 ในสหรัฐอเมริกาประมาณว่าผู้ได้รับบาดเจ็บจากการประกอบอาชีพ (occupational injuries) มีจำนวนสูงกว่าผู้ป่วยโรคจากการประกอบอาชีพ (occupational disease) ประมาณ 10 เท่า (1) ถ้าใช้สัดส่วนเดียวกันนี้กับตัวเลขจากสำนักงานกองทุนเงินทดแทน ประมาณได้ว่าอัตราป่วยจากโรคจากการประกอบอาชีพในแต่ละปีจะเท่ากับ 30 - 40/100,000 ประชากรในภาคอุตสาหกรรม (ตารางที่ 2) นั่นคือผู้ป่วยที่ได้รับการรายงานอยู่ในปัจจุบันต่ำกว่าความเป็นจริงถึง 10-35 เท่า

ตารางที่ 2 รายงานผู้ได้รับบาดเจ็บจากการประกอบอาชีพ,ประเทศไทย,2521-2526

	จำนวน	อัตรา/100,000 ประชากรในภาคอุตสาหกรรม	ค่าประมาณอัตรา ป่วยโรคจากการประกอบอาชีพ/ 100,000
2521	20,135	3,410	34.1
2522	24,370	3,690	36.9
2523	26,034	3,490	34.9
2524	28,374	3,560	35.6
2525	29,974	3,640	36.4
2526	34,252	3,920	39.2

เมื่อพิจารณารายละเอียดของผู้ป่วยรวม 75 ราย ที่ได้รายงานในปี 2525 - 2526 พบว่า 8 ราย ไม่ใช่โรคจากการประกอบอาชีพที่แท้จริง แต่เป็น lead poisoning ในเด็กอายุต่ำกว่า 10 ปี และ poisoning จาก Arsenic ที่ปนเปื้อนมากับอาหาร เกี่ยวกับรายละเอียดของอาชีพ พบว่าจาก 56 ราย ที่มีอาชีพด้วย มีถึง 24 ราย มีอาชีพที่ไม่ตรงกับโรคที่รายงานเลย (เช่นชาวนาแต่เป็น Caisson' disease) 46 % ของผู้ป่วยทั้งหมดได้รับการรายงานจากโรงพยาบาลทั่วไป, 30 % จากโรงพยาบาลชุมชน, 22 % จากสถานีอนามัย, 11 % จากโรงพยาบาลมหาวิทยาลัย และ 1 % จากโรงพยาบาลเอกชน

<u>บรรณาธิการ</u> โรคจากการประกอบอาชีพยังมีการรายงานต่ำกว่าความเป็นจริงมาก รายงานฉบับนี้ชี้ให้เห็นว่าแต่ละปีจะมีจำนวนผู้ป่วยเกิดขึ้นมากกว่าที่ได้รับการรายงานถึง 10-35 เท่า การรายงานเองก็ยังมีปัญหาว่ามีผู้ป่วยส่วนหนึ่งที่ไม่ใช่โรคจากการประกอบอาชีพถูกรวมเข้ามาด้วย และการระบุอาชีพยังไม่ชัดเจนแน่นอน สาเหตุส่วนหนึ่งน่าจะมาจากการไม่ทราบว่าเป็นโรคที่ต้องรายงานในหมู่บุคคลากรทางการแพทย์และสาธารณสุขที่พบผู้ป่วย, อาการและอาการแสดงทางคลีนิคที่ไม่ชัดเจนรวมทั้งการขาดแคลนห้องปฏิบัติการที่จะช่วยยืนยันการวินิจฉัย, และการขาดการควบคุมกำกับระบบการรายงานผู้ป่วยโรคนี้จากผู้มีหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง

ในขั้นต้นวิธีหนึ่งที่จะปรับปรุงการรายงานผู้ป่วยโรคจากการประกอบอาชีพที่เป็นไปได้คือ เริ่มต้นในวงจำกัดเฉพาะจังหวัดอุตสาหกรรมใหญ่ ๆ ในแต่ละภาค จากชนิดของอุตสาหกรรมในจังหวัดนั้นจะช่วยให้คาดคะเนได้ว่าโรคจากการประกอบอาชีพที่ควรจะมีการรายงานมีอะไรบ้าง มีการจัดอบรมระยะสั้นเกี่ยวกับโรคต่าง ๆ เหล่านี้ให้กับแพทย์และบุคคลากรอื่น ๆ ใน โรงพยาบาลรวมทั้งในโรงงานอุตสาหกรรม ให้กับเจ้าหน้าที่ที่มีส่วนในการรายงานโรคทั้งส่วนกลางและในจังหวัด และเจ้าหน้าที่แรงงานในจังหวัด แบบฟอร์มการรายงานที่ใช้ควรจะปรับปรุงอีกเล็กน้อย โดยเพิ่มช่องให้มีการรายงานโรคจากการประกอบอาชีพอื่น ๆ และควรมีการแจ้งชื่อโรงงานและชนิดของอุตสาหกรรมด้วย

<u>ผู้รายงาน</u> Occupational diseases surveillance กองระบาดวิทยา, โครงการศึกษาฝึกอบรมในสาขาระบาดวิทยา กระทรวงสาธารณสุข

<u>เอกสารอ้างอิง</u>

1. Miegs JW. Occupational and health. In: Clark DW, MacMahon B, eds. Preventive and community medicine. Boston: Little, Brown and Company, 1981: 551-570.

หัด - เลย

Measles - Loei

ระหว่างวันที่ 16 พฤษภาคม - 10 มิถุนายน 2528 มีการระบาดของโรคหัดเกิดขึ้นในหมู่ที่ 4 ต. อีปุ่ม อ. ด่านซ้าย จ. เลย พบผู้ป่วยรวม 37 ราย ไม่มีผู้เสียชีวิต เป็นชาย 22 ราย หญิง 15 ราย อายุตั้งแต่ 6 เดือน - 14 ปี พบว่าผู้ป่วยส่วนใหญ่อยู่ในกลุ่มอายุ 5 - 9 ปี (ตารางที่ 1) ซึ่งเป็นเด็กนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษาในหมู่บ้าน จำนวนผู้ป่วยสูงในช่วงต้นเดือนมิถุนายน (รูปที่ 1)

รูปที่ 1 ผู้ป่วยหัดตามวันเริ่มป่วย หมู่ที่ 4 ตำบลอีปุ่ม อำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย 16 พฤษภาคม - 11 มิถุนายน

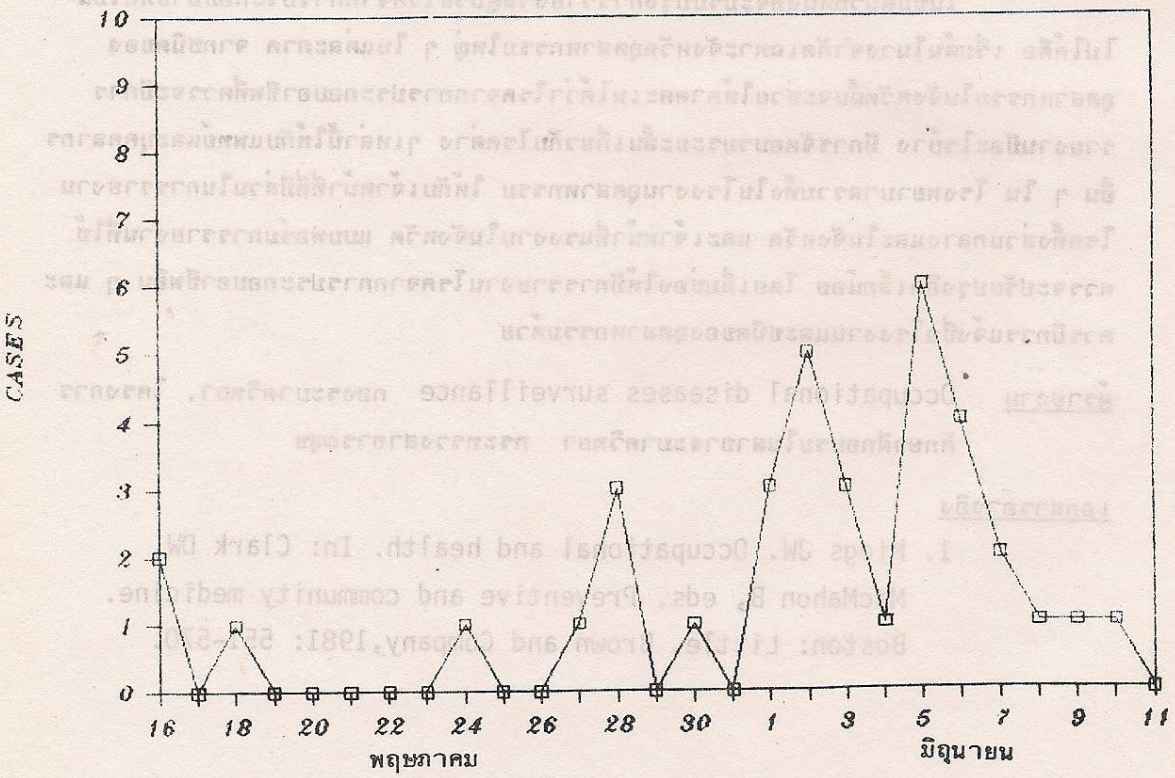

(ต่อหน้า 460)

หัด-เลย (ต่อจากหน้า 455)

อาการของผู้ป่วยประกอบด้วยไข้ ไอและมีผื่นตามหน้า ลำตัว แขนขาทั้ง 37 ราย (100%) ตาแดง 33 ราย (89%) น้ำมูกไหล 25 ราย (68%) อุจจาระร่วง 24 ราย (65%) ในจำนวนนี้มีอุจจาระเป็นมูก/เลือดถึง 13 ราย และมีอาการหอบ 4 ราย (11%)

ตารางที่ 1 ผู้ป่วยโรคหัด หมู่ที่ 4 ต. อีปุ่ม อ. ด่านซ้าย จ. เลย
16 พฤษภาคม - 10 มิถุนายน 2528

กลุ่มอายุ	ชาย	หญิง	รวม (%)
<1	1	1	2 (5)
1 - 4	4	3	7 (19)
5 - 9	13	7	20 (54)
10 - 14	4	4	8 (22)
15 +	-	-	0 (0)
รวม	22	15	37

ในช่วงเดียวกัน มีผู้ป่วยเกิดขึ้นในหมู่บ้านอีก 28 ราย พบว่าเป็นอุจจาระร่วง 25 ราย (ในจำนวนนี้ 17 รายมีอุจจาระเป็นมูก/เลือดร่วมด้วย) และเป็นหวัด 7 ราย (บางรายมีอุจจาระร่วงร่วมด้วย) เป็นไปได้ที่ในผู้ป่วยกลุ่มนี้จะมีผู้ป่วยหัดปนอยู่ด้วย แต่ให้อาการไม่แน่ชัดจึงไม่ได้รวมเข้าไว้ในผู้ป่วยหัด 37 รายข้างต้น

ผู้รายงาน เจ้าหน้าที่ระบาดวิทยา สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดเลย

ไข้เลือดออก - ลำพูน
Dengue hemorrhagic fever - Lamphun

ตั้งแต่มกราคม - กรกฎาคม 2528 มีรายงานผู้ป่วยโรคไข้เลือดออกจากสถานบริการสาธารณสุขต่าง ๆ มายังสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด รวม 577 ราย เสียชีวิต 3 ราย เริ่มป่วยรายแรกเกิดขึ้นในเดือนกุมภาพันธ์ จำนวนผู้ป่วยเพิ่มสูงขึ้นในเดือนเมษายนและสูงสุดในเดือนมิถุนายน (รูปที่ 1) มีการระบาดของโรคในท้องที่ ต. บ้านโฮ่ง อ.บ้านโฮ่ง และต.นครเจดีย์ อ. ป่าซาง พบผู้ป่วยมากที่สุดใน อ.บ้านโฮ่ง รองลงมาคือ อ. ป่าซางและ อ. เมือง จากตัวอย่างเลือดส่งตรวจที่สถาบันวิจัยไวรัสรวม 24 ตัวอย่าง พบว่าเป็นโรคไข้เลือดออก 21 ตัวอย่าง (88%)

รูปที่ 1 ผู้ป่วยโรคไข้เลือดออก จังหวัดลำพูน
มกราคม - กรกฎาคม 2528

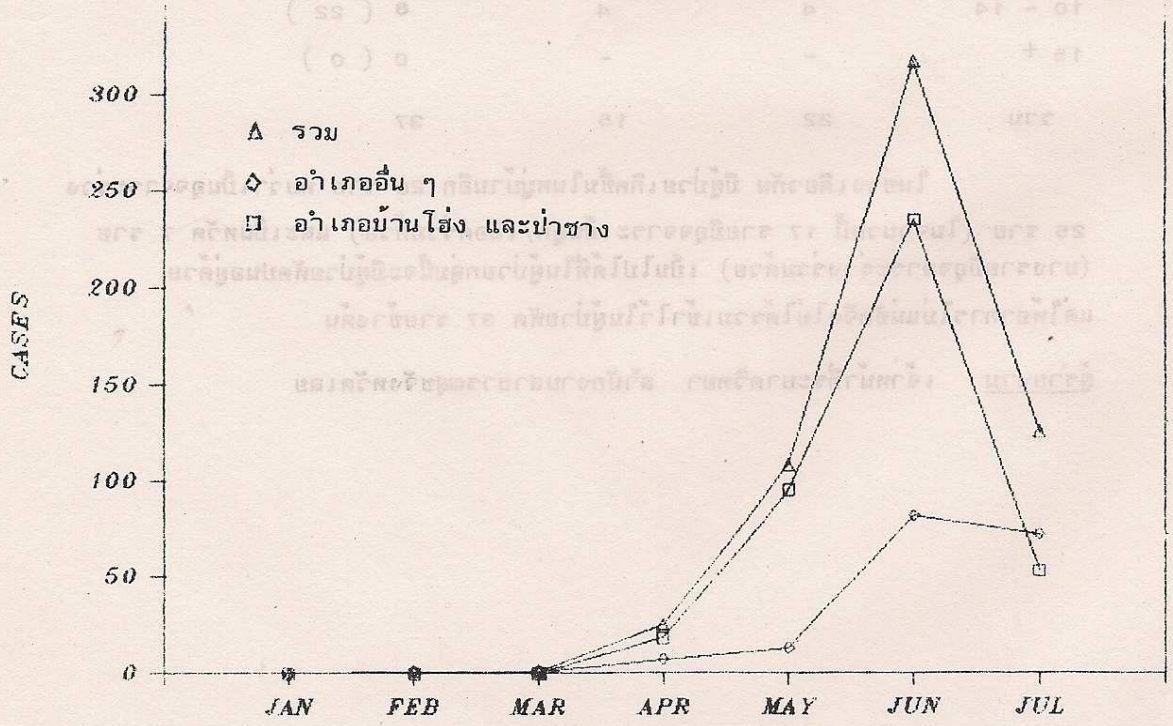

สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดลำพูนได้จัดให้มีการรณรงค์ (1) ทำลายแหล่งเพาะพันธุ์ยุงลายและ (2) พ่นหมอกควันทำลายตัวแก่ของยุงลายในบ้านผู้ป่วยและรอบบริเวณในรัศมี 100 เมตร ตั้งแต่เดือนมิถุนายน แนวโน้มจำนวนผู้ป่วยในเดือนกรกฎาคมลดลง

ผู้รายงาน เจ้าหน้าที่ระบาดวิทยา สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดลำพูน